PRZEGLĄD ROLNICZY
PRZEMYSŁOWY I HANDLOWY.

ROK 1856.

TOM I.

PISMO WYCHODZĄCE BEZPŁATNIE

PRZY

KRONICE
WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

POD REDAKCJĄ

Adama Mieczyńskiego,

CZŁONKA KORRESPONDENTA, CESARSKO-KRÓLEWSKIEGO GOSPODARCZO-ROLNICZEGO TOWARZYSTWA KRAKOWSKIEGO, I INNYCH.

SPIS ARTYKUŁÓW

umieszczonych w **Przeglądzie Rolniczym** wydawanym bezpłatnie przy **Kronice Wiadomości Krajowych i Zagranicznych**.

ROK PIERWSZY.

1856.

I.

Korrespondencje gospodarskie.

— Gluziński Piotr z *Podola* w Nrze 4tym Przeglądu, donosi z *Tulczyna* pod d. 30 marca 1856 r: o cenach zboża—urodzajach—posusze i skutkach takowéj—o księgosuszu w jesieni 1855 r.— zdrowie ludzi w dobrym stanie—obawa cholery.

— *Korrespondencja rolnicza* Nr. 2 Przeglądu—o urodzajach w Prusach i Austrji.

— L.... *List rolniczy z za granicy*—Nr. 5 Przeglądu--Sprawozdanie o zbiorach w 1855 roku na nizinach nadwiślańskich i pobrzeżach *Cissy*.

— W. D... Z okolic *Samsonowa* d. 13 maja 1856 r., Nr. 8 Przeglądu: Pług *Wyderki* pod Siewierzem i w okolicach Warszawy—jego odbyt nadspodziewany—potrzeba jego poprawy w wygięciu odkładnicy—chłopi przyjęli go do uprawy roli — uwaga o niektórych pługach fabrycznych, a mianowicie o fałszywéj zasadzie zgięcia kroju.

— Adam Czechowski, z okolic *Jędrzejowa*, dnia 29 maja 1856 r., Nr. 9ty Przeglądu: Pierwsza próba odbyta ze żniwiarką pomysłu naszego rodaka *Rolbieckiego*.

— Mazur z pod Raciąża—dnia 28 maja: Pobudza go do korrespondowania odezwa od Redakcji Przeglądu i artykuł *Rady starego rolnika* (Nr. 1 Przeglądu).— Ceny zboża—oziminy niezłe—pszenicę w wielu miéjscach zorano — jarzyny nie wszędzie kompletne — przednówek przyszły może być gorszy od tegorocznego—jakby zaradzić szkodom zrządzanym przez bydło bez pasterza wypędzane?

— W. M... Z okolic *Wielunia* d. 5 czerwca 1856 r., Nr. 11 Przeglądu: Ceny zboża w Wieluniu—stan urodzajów w okolicy tego miasta — niedostatek między ubóstwem—złe drogi w powiecie wieluńskim — szosa między *Wieluniem* a *Częstochową* dotąd nieukończona—mała nadzieja jéj ukończenia — rząd pruski dozwolił wywozić zboże do naszego Królestwa ze Szlązka.

— *J. R.* obywatel z *płockiego*; d. 6 czerwca 1856 r., Nz. 11 Przeglądu; Znaczenie żniwiarki— wdzięczność *Rolbieckiemu*—potrzeba wypowiedzenia zdania z otwartością o próbach ze żniwiarką—*Przypisek Redaktora Przeglądu rolniczego*, o próbach ze żniwiarką *Rolbieckiego,* odbytą na polach folwarku *Ruda* pod *Marymontem* w dniu 2 czerwca 1856 roku.

— Gluziński Józef z *Tulczyna* na Podolu, dnia 5 czerwca 1856 r., Nr. 12 Przeglądu: Pojęcie kierunku redagowania Przeglądu, pomoc rzetelna obywateli wiele wpłynąć może na postęp pisma—urodzajność na Podolu—wiosna tegoroczna na Podolu—co to jest *Rzyszczów* i jego znaczenie handlowe na Podolu — *Kelman umański* — jego spekulacje i przedsięwzięcia handlowe—*Papudow odesski* spławia zboże z Podola przez Wołyń, na rzekę Bug pod Uścilug—depesze telegraficzne handlowe— ceny produktów rolniczych — co to jest Ukrainiec — chłopi spryt mają —wędrówki za granicę—rzecz o cukrownictwie na Podolu—brak dobrych dróg na Podolu, wiele wpływa na ceny zbóż i innych produktów rolniczych.

— Jawornicki Marcelli, Sekretarz towarzystwa rolniczego i Redaktor Tygodnika rolniczego krakowskiego, *Kraków* 24 czerwca 1856 r., Nr. 13 Przeglądu: Szczegółowe sprawozdanie z wystawy rolniczéj krakowskiéj, odbytéj w d. 16, 17 i 18 czerwca 1856 r.

— W. M. ziemianin z okolic miasta *Rawy* dnia 19 czerwca 1856 r., Nr. 14 Przeglądu: Okolice tameczne nie przedstawiają nic szczególnego pod względem gospodarskim—zboża zeszłorocznego nie ma — nie czyniono prób

z sianem brunatném — znaczenie artykułów *Boguckiego, Cichockiego* i *Dolinowskiego* w Przeglądzie rolniczym umieszczonych—czy żniwiarka *Rolbieckiego* wéjdzie w praktyczne użycie?—znaczenie jéj około miast handlowych—ceny zboża w Rawie—rok 1856 jest obiecującym pod względem urodzajów—kartofle piękne, ozimina ładna—zbyteczne wymagania cen przez jednego z obywateli pod Rawą, są nie konsekwentne.

— Gluziński Józef z *Tulczyna* 16 czerwca 1856 r. na Podolu, Nr. 14 Przeglądu—o sprawozdaniach z urodzajów na Podolu — będą dobre —ceny zboża, wódki i mięsa—*Krobocczniki* chcą podnieść cenę tego ostatniego—ceny zboża w *Odessie* i stan tego portu—owies angielski uprawiany u pp. *Perłowskiego* i *Markowskiego*.

— *List rolniczy z Paryża* dnia 6 czerwca 1856 r., Nr. 15 Przeglądu, w którym są objaśnione różne szczegóły gospodarskie, takiż list z *przemyskiego* dnia 26 czerwca 1856 r., opisujący szczegóły wystawy rolniczéj lwowskiéj.

— Ostrowski Edward z *Charkowa* d. 26 maja 1856r., Nr. 15, że będzie korrespondentem Przeglądu rolniczego— podawać będzie rady dla swych uczniów z *Marymontu* i *Szkoły weterynarji*—część rolnicza uniwersytetu charkowskiego — szkoła weterynarji i ferma wzorowa rolnicza pod *Charkowem*—ceny drzewa—na opał używają słomę lub plewy greczane— w gubernjach bardziéj bezleśnych w tym celu używają suszonego nawozu—gospodarze polscy w Małorossji mają bardzo dobre imię — podróż Ostrowskiego do stepów kirgiz-kajsackich, poda sposobność do skreślenia wielu szczegółów.

— Dorantt Adam, korrespondencja z *Białobrzeg* nad Wisłą, dnia 30 czerwca 1856 r., Nra 16 i 18 Przeglądu—o urodzajach na *Powiślu*— kilka uwag o oziminie na Powiślu; chudém ziarnie i śnieci—o rzędowéj uprawie i innych kwestjach rolniczych.

— W. M: z *wieluńskiego*, dnia 7 lipca 1856 r., Nr. 17 Przeglądu: Z początkiem lipca rozpoczęły się żniwa—lud ubogi wcześniéj je rozpoczął—do uśmierzenia głodu przyczyniło się trochę otworzenie magazynów rządowych—sprzęt rzepiku i rzepaku—ceny zboża i stan urodzajów — brak deszczu — kartofle więdną—kartofle saskie na kompoście z kości są dobre— grady okolice Wielunia minęły—stan barometru wysoki — sprzęt siana o ⅓ gorszy jak w r. 1855—słońce wypaliło suchsze łąki—koniczyny chybiły — budowa szosy nie postępuje, coby jéj postęp wywołać mogło?

— Gregorowicz Jan Kanty, dnia 17 lipca, Nr. 17ty Przeglądu: O wyjściu dzieła jego pod tytułem: „*Dobry ekonom*“ i o żniwiarce Rolbieckiego.

— Gluziński Józef z *Tulczyna* na Podolu, d. 21 lipca 1856 r., Nr. 18 Przeglądu: Polemika co do urodzajów na Podolu—na jakich podstawach i z jakich źródeł pisze swoje korrespondencje—stan urodzajów, o cenach przyszłych w *Odessie* nic nie ma pewnego—

— *Korrespondencja ze Szczecina* dnia 19 lipca 1856 r., w Nrze 19 Przeglądu, skreśla ruch handlowy w tym porcie w ciągu roku 1855.

— Połujański Aleksander, dnia 26 lipca 1856 r., w Nrze 22 Przeglądu pisze z *Suwałk*: wschody ozimin były piękne, lecz skutek zawiódł oczekiwania—grad silny w *Suwałkach* i *Kalwarji* potłukł szyby, a w oziminach uczynił szkody—stan urodzajów zboża—nieurodzaj na owoce — prządka mniszka w lasach rządowych licznie się rozmnożyła—prządka sosnowiec również wyrządzała szkody—lasy iglaste połączone z liściowemi mało uszkodzone przez ten owad zostały—trawy dobrze wzrosły, lecz w skutku deszczów siano pogniło.

— X. W. z *rawskiego* dnia 20 sierpnia 1856 r., w Nrze 22 Przeglądu: Myśl podniena w *Przeglądzie* o nadsyłaniu wiadomości co do sprzętów, przyjęta z sympatją—powiat rawski nie słynie z wielkiéj żyzności gruntów określenie jakości i natury gruntów w różnych miéjscowościach tego powiatu— stan urodzajów i potrzeba odniesienia w oznaczeniu jego do pewnéj przybliżonéj jednostki — ceny zboża—postęp w rolnictwie jest widocznym u nas, co go jeszcze tamuje.

— Z..ats z *Ukrainy* dnia 3 sierpnia 1856 r., w Nrach 23 i 24 Przeglądu: Jakie przysługi wyświadcza Ukraińcom Przegląd rolniczy, z wyjaśnieniem kilku ważnych kwestji, co do właścicieli i rządców gospodarskich.

— Zz. Ww. z *Bilcz* na Wołyniu dnia 18 sierpnia 1856 r., w Nrze 24 Przeglądu: Sprzęt na Wołyniu—żniwiarki i wyrachowanie korzyści, jakie Wołynianom żniwiarka przynieść może—ceny zbóż i siana.

— Ks. J. S. Korrespondencja z *Osieka* dnia 18 sierpnia 1856 r., w Nrze 25 Przeglądu: Posucha, następnie deszcz—urodzaje—proletarjat w rolnictwie naszém i sposób widzenia rzeczy co do stosunków włościańskich w Polsce.

— Mieczyński Adam, dnia 8 września 1856 r. w Nrze 26 Przeglądu: Sprawozdanie o zbiorach w wyszogrodzkiéj ziemi, oraz kwestje bieżące gospodarskie: wilki—żniwiarki—handel zbożowy—lasy—manja handlowania dobrami w wyszogrodzkiéj ziemi—inwentarze—drobnostki.

— *Z Ipswich w Anglji* dnia 5 września 1856 r., w Nrze 26 Przeglądu: O pługach parowych i cenach zboża.

— J. C. z *Biały* w smoleńskiéj gubernji, dnia 15 sierpnia 1856 r., w Nrze 26 Przeglądu: O trzyletnim kartoflu.

— Gluziński Józef z *Tulczyna* na Podolu, d. 4 października 1856 r., w Nrze 29 Przeglądu: Szczegółowe sprawozdanie o urodzajach na ziemi podolskiéj—ceny w Odessie.

— Połujański Aleksander z *Suwałk* w końcu września, w Nrze 30 Przeglądu: O jesieni—zbiory i ceny zboża w augustowskiém—rośliny okopowe—kapusty—deszcz potrawy — postępy w wyniszczeniu owadów lasom szkodliwych — księgosusz ustał—nowy sposób sadzenia ziemniaków.

— Jastrzębowski Wojciech z *Marymontu*, dnia 17 października 1856 r., Nr. 29 Przeglądu: O czynieniu uwag nad jego Dziesięcioma Przypomnieniami dla rolnika—myśl skreślenia obrazów życia w innych zawodach sposobem przypomnień.

— A. M. z okolic miasta *Pabjanic* dnia 24 października 1856, w Nrze 31 Przeglądu Urodzaje—ceny zboża—zniżona cena buraków w *Łodzi*—taniość kartofli — wschody ozimin dobre—ugory podorano.

— Matuszewski Wincenty z Głowna dnia 23 października 1856 r., w Nrze 32 Przeglądu: zapytuje professora *Jastrzębowskiego*, co to jest pajęczyna w jesieni po powietrzu pływająca.

— P. Z. *Białorusin* z *Mohilewa* nad Dnieprem, dnia 2 października 1856 r., Nr. 34 Przeglądu: Stan zbóż na polach — ceny zboża—cena smoły podniosła się — stan powietrza—nowiny różne—nadzwyczajna burza w dniu 21 września (v. s.)—jéj ofiary.

— Baziner z Kijowa, dnia 10 października 1856 r., w Nrze 36 Przeglądu: Podaje szczegóły o tegoroczném wiośnie i lecie w gubernji kijowskiéj.

— Piotr S.... z Suwałk, dnia 20 listopada 1856 r., w Nrze 37 Przeglądu: O zakła-

II.
Produkcja roślinna.

III.
Produkcja zwierzęca.

IV.
Zarząd gospodarski i płodozmiany.

V.
Technika i przemysł rolniczy.

VI.
Nauki przyrodzone.

VII.
Weterynarja.

— Gregorowicz J. K.— Leczenie zarazy płuc u bydła rogatego Ner 22.— Sprostowanie do tego artykułu Ner 24.

VIII.

Ogrodnictwo.

— A. P. — O chodowaniu porzeczek Ner 8.

— Adam Mieczyński.— Liszka zielona inaczéj zimówek (geometra brumata) szkodliwość i sposoby wytępiania tego owadu, Ner 10.

— Leonard Smolko— Kozakiewicz— Kilka rysów z uprawy roślin dyniakowych w Mohilewie nad Dnieprem Ner 38.

IX.

Mechanika rolnicza.

— Kobylański Karol — Żniwiarka pomysłu *Jakuszyka* ulepszona przez *Rolbieckiego* Nr. 10.

— Od Redakcji— Czwarta i piąta próba na Pradze, ze żniwiarką *Rolbieckiego* Nr. 12.

— Klimkiewicz i Ostrowski— Obywatele z Płockiego, dają opinię o wozie gospodarskim ulepszonym *Chrzanowskiego*, Ner 12.

— S. G. L.— Sprawozdanie o próbach odbywanych w *Trappes* ze żniwiarkami w 1855 roku, poprzedzone ogólnym poglądem na ważność i historyczny rozwój tych machin rolniczych Ner 13, 18 i 20.

— Modzelewski — Jeszcze słówko o *Chrzanowskim* i wozie jego wynalazku Ner 17.

— N. Rolbiecki— Młocarnie patentowane sztyftowe konstrukcji brokowskiej, Ner 18.

— Jakuszyk Józef— O swych machinach rolniczych Ner 20.

— Sprawozdanie o próbach żniwiarek z tegorocznéj wystawy paryzkiéj Ner 24.

— Wołowski A. — Ostatnie próby w r. b. ze żniwiarkami Ner 27.

— Gregorowicz J. K. — Uwagi nad żniwiarkami Ner 32 i 33.

— Szczypiorski Stanisław.— Żniwiarka Polska pomysłu *Nepomucena Rolbieckiego* Ner 34.

— Karol Kobylański.—Żniwiarka i pobudki do pośpieszenia z jéj udoskonaleniem Ner 38.

X.

Leśnictwo.

— K. W.— O potrzebie drzewa i lasów w gospodarstwie rolnem Ner 6.

— Wojciech Dzierżanowski— O handlu drzewem w Królestwie Polskiem, Ner 12 i 16.

— Miączyński Władysław—Rady z doświadczenia na wyniszczenie ćmy sówki sosnowiec (noctua piniperda), Ner 12.

— Połujański Aleksander— O smolarniach Ner 17.

— Przystański Stanisław— Ochranianie drzewa od zgnilizny Ner 19 i 20.

— K. W. — O drzewach i krzewach leśnych Ner 23, 30, 31 i 35.

— Gluziński Józef— Cis (taxus baccata), Ner 25.

— Połujański Aleksander — O wyrobie dziegciu Ner 36.

XI.

Budownictwo.

— O kamieniach piaskowych i sposobie użycia tychże do budowy Ner 1.

— O studniach— Ner 11 i 16.

XII.

Pszczolnictwo.

— Rubażewicz. — Robota pszczół, Ner 2 artykuł przez *Seweryna Żdzitowieckiego* nadesłany.

— Ks. Jan Dolinowski— Dzierzon— jego ule i metoda pszczół chowania, rzecz z doświadczeń własnych opisana Ner 7, 9 i 10.

— Twarowski Ludwik— O sposobach chowu pszczół wraz z uwagami nad odpowiedniem do tego urządzeniem ulów Ner 24, 28 i 29.

— Gluziński Piotr — Pszczolnictwo na Podolu Ner 38.

XIII.

Jedwabnictwo.

— Gawarecki Zygmunt — Jedwabnik żyjący na dębie Ner 4.

— Kilka słów o jedwabnictwie w Królestwie Polskiem Ner 16 i 19.

— Jedwabnictwo w Pomeranji Ner 20.

XIV.

Gospodarstwo wiejskie wogóle.

— Rady starego rolnika Ner 1.

— Posiedzenie *wrocławskiego* rolniczo-gospodarskiego Towarzystwa w marcu r. b. Ner 6.

— Od Redakcji — Przegląd bieżących wiadomości gospodarskich Ner 8, 9, 13 i 19.

— Kwestje rozbierać się mające na ogólnem zgromadzeniu członków Towarzystwa gospod.-galicyjskiego *we Lwowie* w czerwcu 1856 r. Ner 10.

— Tegoroczna wystawa powszechna rolnicza *w Paryżu* Ner 14.

— Jeszcze o tegorocznéj wystawie gospodarczo-rolniczéj *w Krakowie* Ner 23.

— Wojciech Jastrzębowski— Dziesięcioro przypomnień dla rolnika Ner 24.

— Michał Oczapowski — Gospodarstwo wiejskie jest wyrozumowaną nauką Ner 27.

— W. S. — Zbiory tegoroczne *w Niemczech* Ner 27.

— Lipskie Towarzystwo rolnicze i jego majętność w Möckern, Ner 28.

— Wystawy rolnicze we Francji w latach 1855 i 1856. — Ner 29, 31, 33, 35, 36 i 37.

— Mieczyński Adam. — Rolnictwo u dawnych i teraźniejszych narodów Ner 30 i 37.

— Uroczyste otwarcie szkoły rolniczéj w Dublanach Nr. 39.

XV.

Wiadomości handlowe.

— Kommissja Spraw Wewnętrznych i Duchownych.— O odbyć się mającym jarmarku Sto-Jańskim na wełnę Ner 7.

— H. T. — Ruch handlowy w kwartale pierwszym 1856 r. Ner 9.

— Makowski Aleksander.— Żegluga i handel w porcie gdańskim w 1856 r. Ner 11.

— Obwieszczenie urzędowe o odbytym jarmarku wełnianym w Warszawie Ner 22.

XVI.

Zawiadomienia.

XVII.

Opisy statystyczne.

XVIII.

Piśmiennictwo rolnicze.

XIX.

Krytyka i polemika.

XX.

Rozmaitości.

SPIS DRZEWORYTÓW I RYCIN.

WYKAZ ALFABETYCZNY WSPÓŁPRACOWNIKÓW

PRZEGLĄDU

ROLNICZEGO PRZEMYSŁOWEGO I HANDLOWEGO.

W roku 1856.

(z pominięciem bezimiennie piszących).

— Bogucki Ludwik.
— Baziner Tomasz.
— Cichocki Teofil.
— Chromy Dyzma.
— Czarniecki Aleksander.
— Czechowski Adam.
— Dolinowski Jan.
— Dorantt Adam.
— Dzierżanowski Wojciech.
— Ejsmunt Włodzimierz.
— Gawarecki Zygmunt.
— Garbowski Maksymiljan.
— Gluziński Józef.
— Gluziński Piotr.
— Gregorowicz Jan Kanty.
— Hempel Józef.
— Jakuszyk Józef.
— Jastrzębowski Wojciech.
— Jawornicki Marcelli.
— Klimkiewicz Władysław.
— Kleczeński Ludwik.
— Kobylański Karol.
— Kozakiewicz Leonard.
— Makowski Aleksander.
— Matuszewicz Wincenty.
— Miączyński Władysław.
— Mieczyński Adam.
— Modzelewski Wincenty.
— Mrozowski Józef.
— Oczapowski Michał ś. p.
— Ostrowski Edward.
— Podlaszecki Stefan.
— Połujański Aleksander.
— Przystański Stanisław.
— Rolbiecki Nepomucen.
— Rolbiecki Wacław.
— Rubażewicz Engelbert.
— Sejfmann Piotr.
— Stępowski Wincenty.
— Sumiński Władysław.
— Szczypiorski Stanisław.
— Twarowski Ludwik.
— Waga Antoni.
— Werderowski Bazyli.
— Wiślicki Adam.
— Wojcicki Zygmunt.
— Wołowski Antoni.
— Wydrzyński Klemens
— Zaborowski Juljan.
— Żdzitowiecki Seweryn.